

Ellis- og røktarheim í Klaksvík

Nógv bendir á, at gamla ætlan klaksvíkinga um bygging av Ellisheimi í býnum fer at gerast veruleiki. Ætlanirnar, sum nú eru frammi, er bygging av slíkum heimi í samband við Sjúkahúsið, sum longu er ovbyrjað við fólki, ið skuldu havt tilhald á ellisheimi.

Ongin støða tikin til tilboðini uppá bygging av læknabáti til Klaksvíkar

Tað eru rettuliga nógv ár síðan, at menn fóru at tosa um bygging av ellisheimi í Klaksvík, men hevur hetta tó ikki eydnast. Nú frættist, at ætlanir eru frammi um bygging av ellis- og røktarheimi í samband við Sjúkahúsið.

Vit hitta Jógván Joensen, sum er limur av stýrinum fyri Klaksvíkar Sjúkahús.

Gomul ætlan

— Tað hevur leingi verið í um búnað at byggja ellisheim í Klaksvík?

— Fyri umleið 20—30 árum síðan varð vald nevnd fyri Norðoya Ellisheim, sum skuldi fyrirleika bygging av einum slíkum. Nevndin fyrirleikaði eydna hjól og útsølu, og var tiltakið væl undirbygt.

Sammetti við peningavirðið varð væl av peningi fingið inn, og varð hesin settur á spari-kassabók. Nevndin ógnaði sær grundtøki omlaga á Stongunum, men síðan hendi onki meiri, og er framvegis onki annað hent í hesum máli. Tó situr enn í dag nevnd fyri Norðoya Ellisheim.

Hugsanin

— Hvussu er komið inn á hugsanina um bygging av ellis- og røktarheimi í samband við Sjúkahúsið?

— Vit dugdu at siggja, at ellisheim kom einki. Omanfyri Sjúkahúsið, har sum byggingin ætlast fara fram, standa fimm sèthús, sum eru neyðug at keypa til niðurrivingar. Eg kann siga, at tað var eg sjálvur, sum fyrir nokrum árum síðan tók initiativið til at keypa tað fyrsta húsið, og fekk eg óforar at finningar fyri hetta. Síðan eru keypt afturat eini hús og eitt grundtøki. Eftir eru nú at keypa trí hús, og eru hesi samanbyggd.

Samtyktin

— Nær varð samtykt at fara undir bygging av ellis- og røktarheimi?

— Á seinasta fundi sjúkahússtýrisins, har landsstýrið, við Jákup Lindenskov, ið m.a. umsitir heilsuátt, var umboðað, varð samtykt at byggja ellis- og røktarheim í býnum í samband við Sjúkahúsið.

Fígging og rakstur

— Hvussu eru figgjarumstøðurnar?

— Fíggingarumstøðurnar eru soleiðis háttaðar, tá bygt verður í samband við sjúkahús, at kommunan skal gjalda 10 pst. av byggikostnaðinum, meðan lands- og ríkiskassin gjalda restina.

— Hvussu við rakstrinum?

— Av rakstrinum rindar kommunan 15 pst., meðan lands- og ríkiskassin rinda hini 85 prosentini.

Projektering

— Er heimið projekterað og kostnaðarætlan gjørd?

— Ætlanin er, at heimið skal vera av sama slagi sum tað, ið bygt verður á Tvøroyri, at somu tekningar verða nýttar, um hetta verður loyvt, og so stætt verður kostnaðurin hin sami — umleið 5 milj. kr.

— Nær ætlast heimið vera liðugt?

— Um alt gongur eftir ætlan, skuldi heimið verið liðugt um 4—5 ár.

Minkað umsiting

— Hvørjar fyrirmunir meta tyg um tað kemur at hava, at ellis- og røktarheimið verður knytt at Sjúkahúsinum?

— Eftir míni mæting verður raksturinn bilgari, við tað at heimið kemur at standa í samband við Sjúkahúsið, og harvið verða møguleikar fyri felags umsiting, felags køki, og felags vaski- og rullistovu, eins og roknast kann við, at minni fólk skal til, um heimið verður bygt sjálvstøðugt.

— Eftir hvat vit hava skilt, kemur heimið at standa beint omanfyri Sjúkahúsið, hinumegin vegin. Hvussu er ætlanin at samanbinda heimið við Sjúkahúsið?

— Hugsað er um at samanbinda heimið og Sjúkahúsið við einum tunnli, sum verður lagd ur undir vegnum.

Áskoðan nevndarinnar

— Hvørja áskoðan hevur nevndin fyri Norðoya Ellisheim um nýggja tiltakið?

— Á seinasta fundi sjúkahússtýrisins varð samtykt at senda brev til nevndina og biðja hana um undirtøku við ætlanini, sum nú er frammi, eins og biðið

Norðoyastevna 1973

Textur:

Johnsigurd Johannesen

varð um, at aktivir nevndarinnar verða sett í hetta tiltakið.

So vitt, eg havi skilt, er nevndin sinnað at taka undir við okkara ætlan. Somuleiðis havi eg skilt, at nevndin hevur sent ríkisumboðnum svar uppá skriv okkara, og hevur ríkisumboðsmaðurin lovað, at fundur skal verða. Lagt kann verða áfrat í hesum sambandi, at tað gongur ov lang tíð millum fundirnar, og at ov long tíð gongur at fáa málini, samtykt verða, avgreidd.

Støðan í dag

— Hvar fáa tey gomlu og sjúku ta røkt, sum tey hava fyri neyðini?

— Sum støðan er í dag, verða øll hesi lögð inn á Sjúkahúsið. Frammanundan er Sjúkahúsið ov trøngt, ja, ofta so trøngt, at tað er ikki gjørligt at taka inn sjúklingar til viðgerðar.

— Er Sjúkahúsið væl útgjørt við læknum og sjúkasystrum?

— Vit í sjúkahússtýrinum, nevniliga ríkisumboðsmaðurin, landslæknin, Robert Joensen, Obert Eliassen og eg sjálvur, hava ynski um at fáa sett í stovr afturat ein lækna og triggjar sjúkasystrar afturat, harav onkra við serútbúgving.

Sentralisering

— Er í umbúnað at víðka um Sjúkahúsið?

— Áhugi fyri útbygging av Sjúkahúsinum í býnum er ikki so stórvir, við tað, at menn hava stórra áhuga at sentralisera hesi viðurskipti suðuri í Havn.

— Hvussu eru umstøðurnar hjá starvsfólkunum?

— Á sjúkahúsinum í Havn eru fimm serlæknar, meðan vit her norðuri hava ein. Hesin er hugaður at vera á Sjúkahúsinum framyvir, men við teirri treyt, at hann fær betur umstøður at virka undir.

Stórvir tørvur

— Hvussu nógv eru tey, sum eftir røttum skuldu havt tilhald á slíkum heimi, ætlanin er at byggja, men sum í løtuni hava tilhald á Sjúkahúsinum?

— Á tí gamla Sjúkahúsinum, sum er sjúkahúsið, ið var, áður

enn seinasta útbygging varð gjørd, eru gomul, sum skuldu havt tilhald á slíkum heimi, sum stórt trol er á. Tá heimið verður tikið í nýtslu, verður Sjúkahúsið at hava meiri pláss til sjúklingar, við tað at gamla Sjúkahúsið tá verður tókt til hetta endamál.

Læknatalið

— Hvussu stórt er læknatalið á Sjúkahúsinum í løtuni?

— Í løtuni eru tveir yvirlæknar, meðan tað stundum er ein lækni áfrat. Tað er at siga, at hesir eru komandi og farandi. Teir støðast ikki væl.

JÁKUP LINDENSKOV:

— Í fyrsta umfari verða bygd ellisheim í Klaksvík, Eysturoy og á Tvøroyri.

Læknabátur

— Tað ljóðar, at tilboð eru komið inn til bygging av nýggj um læknabáti til Klaksvíkar?

— Verandi læknabátur er elli gamal. Hetta er gamalt útróðra bátur, sum fyrri tjúgu árum síðan varð umbygdur til læknabát. Sum heild má sigast, at báturin er lítill og óúðarhóskandi.

— Hvørja uppgávu hevur læknabáturin at røkja?

— Fyrst eru at nevna bygdin eystanfyri, Svinoy, Kirkja Hattarvík og Múli. Onkundið hevur verið hugsað, at lagt bát in norðuri í Hvannasundi, nú so gott samband er millum Hvannasund og Klaksvík, eg hugsi um bergholið, men her er eisini at hava í huga, at bát-

urin eisini skal røkja bygdin á Kunoyinni, Kalsoynni og eystursíðuni av Eysturoynni, og tí verður framvegis neyðugt, at hann liggur í Klaksvík.

— Hvussu nógv tilboð eru og hvadan eru tey?

— Tilsamans eru innkomni 5 tilboð, tvey eru hiðani úr Klaksvík, eitt av Tvøroyri og tvey útlendsk.

— Í hesum sambandi kann verða nevnt, at onkur hevur boðið sær til at selja bát til endamál, men henda loysn verður neyvan veruleiki.

Eisini í Eysturoy

— Í samband við at landsstýrið hevur verið umboðað á einstökum fundum sjúkahússtýrisins í Klaksvík, hava vit spurt Jákup Lindenskov, landsstýrismann, hvørjar fráboðanir, landsstýrið hevur givið, heiminum viðvíkjandi.

— Landsstýrismaðurin sigur, at stýrið á einum av fundum tess varð upplýst, at landsstýrið hevur tikið støðu í málinum um bygging av ellisheimum í Føroyum, og at tað í fyrsta umfari verða bygd slík heim í Klaksvík, á Tvøroyri og í Eysturoy.

— Uppá fyrispurning, hvussu stór nevndu heim ætlast verða, sigur Jákup Lindenskov, at pláss ætlast verða fyri 20—30 fólku á hvørjum av heimunum.

— Landsstýrismaðurin upplýsir samstundis, at figgging verður framd yvir grunnin, sum stovnaður er í samband við veiting av fólka- og avlamspensjónum.